

יום ד', י"ט בשבט תשס"ד (11 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

על היהודים וישוע [המשך המאמר: "תחת אש צולבת" של ד"ר ישראל בר-ניר, מאתמול]

גם אם לא נשמעה קריאה מפורשת מצד הממסד הנוצרי להשמיד את היהודים, הדבקות הפולחנית בסיפור הפסיון, שעליו חוזרים במלואו מדי שנה **בתקופת חג הפסחא**, ואותו מעלים לעתים קרובות באופן חלקי או מלא מדי שבוע בתפילות יום א' בכנסיה עם פרשנויות למיניהן, היוותה למעשה שטיפת מוח שייצרה אצל הנוצרי הממוצע את התשתית המחשבתית שאיפשרה לו להשלים עם הרעיון של השמדת העם היהודי.

בעקבות השואה התעוררה אצל שכבות מסויימות בעולם הנוצרי מודעות לכך שיש קשר בין הבסיס התיאולוגי עליו נשענה ההטפה נגד היהדות לבין מה שיצר אצל אנשים את המוכנות הנפשית שאיפשרה להם לקלוט בקלות כזאת את האידאולוגיה הנאצית ולשתף פעולה ביישומה, למרות שהאידאולוגיה הזאת היתה חסרת צביון דתי כלשהו. בעקבות ההתעוררות הזאת האפיפיור יוחנן ה-23 – אחד מהאפיפיורים היותר ליברליים בכל הזמנים – יזם ב-1962 כינוס של מה שנקרא "**מועצת הוותיקן השניה**" שנדרשה בין השאר לבחון את מכלול היחסים בין היהדות והנצרות. החלטתו זו של האפיפיור הושפעה לא מעט מהקושי שהיה לכנסיה להתמודד עם תקומתה של מדינת ישראל.

המועצה הזאת סיימה את דיוניה ופירסמה את מסקנותיה ב-1965 – אז כבר כיהן אפיפיור אחר, פאולוס ה-6, שהיה קצת פחות נחוש במידת הליברליות שלו מקודמו. פאולוס ה-6 בכל זאת אימץ את מסקנות המועצה הזאת שידועות בכינוי "**הרפורמות של וותיקן II**", ושכללו בין השאר מסמך בשם "**בזמננו**", מסמך העוסק ביחסים שבין הכנסייה לבין הדתות הלא-נוצריות. המסמך הזה מנוסח בלשון דיפלומטית מזהירה ומהווה מלאכת מחשבת של אקרובטיקה אינטלקטואלית. באשר ליהדות, הוא קובע ש"אין להאשים את כל היהודים, ובוודאי שלא את היהודים של ימינו, במה שקרה לישוע". אבל לא רק שאין שם שום הסתייגות מהסיפור הבסיסי של הפסיון, **הם חוזרים ומדגישים שזה מה שבאמת קרה.**

האפיפיור הנוכחי, יוחנן-פאולוס ה-2, שגם הוא חריג במידת הליברליות שלו, צעד צעד נוסף והקים לקראת סוף שנות ה-80 וועדה לחקור "האם ועד כמה הכנסייה נושאת באחריות לשואה". אחרי כעשר שנות עבודה, פירסמה הוועדה ב-1998 מסמך בשם "**אנו זוכרים – היראורים על השואה**". מקריאת המסמך הזה ניתן ללמוד ש"היחסים בין הנצרות והיהדות הושפעו מחילוקי דעות דתיים שהתעוררו בימים קדומים, ושלמרות שהיו נוצרים שעבורם זה שימש הצדקה לרדיפת היהודים, זו לא היתה מדיניותה הרשמית של הכנסייה, ושאין כל קשר בין ה'אנטי-יהדות' של הכנסייה לבין ה'אנטי-שמיות' של הנוצרים שביצעו את השואה." השורה התחתונה היא כמובן **שכל העולם אשם חוץ מהכנסייה**. הביטוי החוזר, ש"היו כמה נוצרים . . ." או ש"היו חוגים נוצריים . . ." הוא אבן הפינה של כתב הסניגוריה – נכון, קרו דברים שלא צריכים היו לקרות, אבל זו היתה נחלתם של בודדים בלבד. אין כל הצדקה להטיל על הכנסיה כגוף את האשמה בגלל מעשיהם של בודדים. (את זה הם לא אמרו כשדובר על "אשמתם" של היהודים ברצח ישוע). מידה מרובה של צביעות מסתתרת מאחורי המשפט הזה.

דרושה מידה לא מעטה של ציניות כדי לראות בתגובות האלה משום "הכאה על חטא" של הכנסייה. אמנם הם עושים לנו 'טובה' בכך שהם מואילים להכיר בכך שאנחנו איננו נושאים באשמה ל"פשע" שעשו אבותינו בימי קדם, אבל הדחיה הטוטאלית של כל נכונות להכיר באחריות, ולו משנית בלבד, של הכנסייה כגוף לעבר - היא עדיין בתוקף. מצד שני ברור שנעשה

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של **כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם** בתוך שאר חולי ישראל, **ולשלומם של כל חיילי צה"ל**

יום ד', י"ט בשבט תשס"ד (11 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

כאן מאמץ מצד המימסד הנוצרי לגשר על האיבה ולפתוח פרק חדש ביחסים שבין שתי הדתות.

[http://www.faz.co.il/story_1768]

”כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב.” [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום רביעי

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל